

هایدرو پریکار دیوم سندروم

(Hydropericardium Syndrome)

د دی رنځ واقع کیدل
په افغانستان کې
پیژندل شوی.

۱. تعریف

هایدرو پریکار دیوم سندروم (Hydropericardium syndrome) په نږدی وختونو کې د چرگانو د ساری رنځ په څیر رابرسیره شوه چه د دی رنځ د موجودیت په صورت کې د زړه شاو خواته جمع شوی اوبو او د ینی د انساجو په مړینه باندی مشخص کیږی. لمری په پاکستان او هندوستان کې منځ ته راغی او وروسته د نری ونورو برخو ته خپور شو. دا دلچسپی هارت د مرض (Litchi heart) په نامه سره هم یادېږي.

۲. عامل

د دی رنځ عامل د چرگانو ادینو ویروس سیروتایپ- ۴ (Adenovirus, serotype – 4) په ادینو ویروس (Adenovirus) د جنس عضوه او ادینو وریدا (Adenoviridae) د فامیل پوری اړه لری.

۳. انتقال

دا یوه ساری ناروغی ده. ویروس په افقی ډول سره د میکانيکی منبع او د هغوی ککرتیا د ناروغه الوتونکی په موادو غایطه باندی صورت نیسی. انسانان مریضی له یوه فارم څخه وبل فارم ته د ککرو کالیو اوسامان الاتو په ورکولو او انتقالولو سره سرته رسوی.

۴. اخته کیدونکی څاروی

غوبن چرگان د ۳-۶ اونیو په موده کې په خاص ډول حساس دی. هگی اچونکی او مورنی

دلی (brooder) هم پدی رنځ اخته کیږی مگر په دوی کې د مصابیت او مړینی درجه ټیټه ده. نور ډولونه د الوتونکو په شمول د کفترو هم پدی رنځ اخته کیږی.

۵. کلینیکي نښی

مريضی معمولاً په ناڅاپی ډول منځ ته راځی. د مرض پټه دوره له ۵-۱۷ ورځی نیسی. د مصابیت درجه لوړه ده. خاص کلینیکي نښی نه لری. اخته چرگان ډیرستومانه او بڼکی ئی تاویزی په سینه سره په ځمکه ولیری او مکوبنه په ځمکه باندی کړدی. د مړینی اندازه په غوښن چرگانو کی ۸۰ فیصده او په هگی اچونکو چرگانو کی ۱۰ فیصده ته رسیږی.

۶. غیري معمولی موندنی

له ۹۰ فیصده څخه زیات شمیر چرگان د بوسو د رنگ په څیر، جیلی رقمه مایع جمع کیدو په نتیجه کی کوم چه زړه شاوخوا ته ډ پریکارډیوم (Pericardium) په برخه کی صورت نیسی له منځه ځی. د زړه دارنگه معلومیدل کوم چه په جیلی رقمه مایع کی لامبو وهی د لیچی مرض (Leechi disease) او یا هم د لیچی (Litchi) مرض نوم ورکړ شوی دی ځکه چه د هغوی سره مشابهت لری. پنه یا جگر معمولاً پرسیدلی، بی رنگه او شکیدونکی وی. مالگینی مواد په پختورگو کی موجود وی کوم چه د بدن د اوبو په ضیاع باندی دلالت کوی. ممکن د تایموس او بورسال غدی کوچنی شوی اوسی.

۷. تشخیص

کلینیکي نښی د تشخیص لپاره کافی نه دی. د مرگ څخه وروسته د نمونی داخیستلو په وخت کی په زیات شمیر چرگانو په زرونو کی د اوبو جمع کیدل تشخیص قطعی کوی. یو زیات شمیر سیرولولوژیکي ازموینی قطعی تشخیص په گوته کوی. په هستو پتالوژیکي معایناتو کی دزیات شمیر اعضاو د حجرو په داخل کی دادینو ویروس (Adenovirus) لیدل قطعی تشخیص منځ ته راوړی. د تشخیص تقریقی په خاطر کوم بل دا ډول مرض چه د زړه په برخه کی د اوبو جمع کیدل ولیدل شی وجود نه لری.

۸. درملنه

کومه خاصه درملنه وجود نه لری.

۹. مخنیوی او کنترول

په فورمالینوکی غیري فعال جوړ شوی واکسینوټه کوم چه د رنځ لرونکی چرگانو په جگر یا ښه کې او یا د حجراتو په کلچر کې جوړ شویدی موثردی او په فوق العاده ډول د مریني درجه راکموی، واکسین د طبیعي انفکشن د واقع کیدو په وخت کې موثردی.

هایدروپیریکاردیوم (Hydropericardium syndrome) زړه توسعه پیدا کړی. د بوسو په څیر رنگ او جیلی رڼمه مایع او په ښه کې زیات شمیر خالونه لیدل کیری.